

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan epoldne, izvzemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Boj za Ljubljano.

Kakor, da bi šlo za kako čisto pozabljeno gorsko vas, tako vodi esdeesarski tisk boj za Ljubljano. Čez tri dni bodo v Ljubljani že občinske volitve, a tudi najvernejši bralec esdeesarskega tiska ni našel niti najmanjšega sledu o kakem resnem komunalnem programu. Same čisto najbolj navadne preklarije, to je vsa vsebina časopisnega boja, ki ga mora sedaj prenašati Ljubljana. Kdo je odstavil tega ali onega delavca, kdo je hotel več zgraditi, kdo je te vrata rdeče prepleskal, mesto zeleno, v tem tonu se vodi ves voliven boj, kakor da take idejne revščine še nismo imeli zadosti.

Mislimo, da zasluži slovenska prestolnica pač malo več resnega zanimanja in da bi se moral tudi strankarski tisk zavedati, da je treba ljubljanskemu volilecu podati konkreten komunalni program, ne pa samo prazne strankarske preklarije. Zakaj komunalni program, ne pa napake nasprotnikov, bi moral biti glavno priporočilo za stranke in kandidati brez jasno formuliranega komunalnega programa ne bi smeli v Ljubljani niti nastopiti. Najmanj pa, kar sme in mora zahtevati slovenska prestolnica, je to, da vsak kandidat pove vsaj svoje stališče do glavnih vprašanj, ki morajo večno zanimati Ljubljano, ker je od njih dobre rešitve naravnost odvisno blagostanje Ljubljane.

Na prvem mestu je treba tu omeniti vprašanje **zedinjene Slovenije**. Čisto navadno provincialno mesto bi bila Ljubljana, če ne bi bila **kulturno, nacionalno in gospodarsko središče slovenskega naroda**. Stranka, ki nima v programu delo za eno Slovenijo, se zato v Ljubljani ne bi smela niti pokazati. Dejstvo pa je, da je Slovenija razdeljena v dve oblasti samo po zaslugi neslavne SDS! Nadaljne dejstvo pa je tudi to, da je SDS razumela osredotočenje slovenskega gospodarstva v Ljubljani na ta način, da je bolniško zavarovanje centralizirala v Zagreb, da so po njeni zaslugi šle slovenske vloge v zagrebško Slavensko banko, **deficite te banke pa bodo plačevali slovenski vlagatelji**. Odprava šolskega sveta, popolna zmaga centralizacije na vseh področjih uprave, pa kaže, kako je delo SDS tudi na kulturnem polju zavrlo razvoj slovenskega naroda.

Druga glavna zahteva Ljubljane je, da je njena avtonomija vedno nedotakljiva. Na drugem mestu poročamo obširno, kako je SDS vzela Ljubljani avtonomijo. Smešno je zato, če se danes preroka esdeesarski tisk, kaj bi vse moralo biti storjeno za Ljubljano, ker dejstvo je, da se vse to ni moglo storiti, ker je bila Ljubljana štiri leta brez svoje avtonomije. In sicer po krivdi SDS.

Ljubljana je prestolnica slovenskega naroda in zato je njena visoka moralna dolžnost, da je njeno delo v **zgodovinski** narod. Dejstvo pa je, da se v vsej Sloveniji še ni dogodilo, da bi bilo iz strankarskih vzrokov zagrešeno besedolomstvo. Zaradi ljubljanskega mandata pa je SDS zagrešila besedolomstvo. In kar je najlepše, danes kandidirajo na listi SDS ljudje, ki so podpisali ono znano pogodbo za ljubljanski mandat in ki še do danes niso izvajali konsekvenc, ker ni SDS svoje besede držala! Svoje napisane obveze niso držali, Ljubljana pa bo tako naivna, da bo verjela vseeno njih obljubam?

Ljubljana pa je bila od nekdaj tudi demokratična in svobodoljubna. Dejstvo pa je, da je Ljubljana po zaslugi SDS doživela že tako žalostne čase, da ni smel svobodni ljubljanski meščan niti v gostilni povedati svojega mnenja, da o raz-

Vlada zadovoljna z Davidovičevim govorom.

Beograd, 29. sept. Po ekspoziciji o delu v svojem ministristvu je dal minister pošte in telegrafa Kocić novinarjem nekaj izjav o aktualni politični situaciji.

Na vprašanje novinarjev, kaj lahko reče o stabilnosti današnje vlade po govoru Ljube Davidoviča, je Kocić odgovoril: »Vlada je stabilna in to se da sklepati tudi iz govora Ljube Davidoviča v Bjelini. Smo popolnoma zadovoljni tako z njegovo izjavo kakor z njegovim nastopom napram vladi. Njegova izjava je povsem v skladu z njegovim delom in nastopom napram vladi. Ako je kaj očitkov za časa volilne agitacije, je to bilo tudi pri nas in pri vseh drugih. Včerašnji govor Ljube Davidoviča daje nado, da se bo sedanji parlament bavil s stvarnim delom, kakor ga pričakuje

cela država in da ne bo tratil časa s strankarskimi in političnimi prepiri.«

Na vprašanje novinarjev, kaj more povedati o stanju v radikalnem klubu, je Kocić dejal: »Stvar se bo uredila tako, kakor to zahtevajo interesi radikalne stranke. Ako pride do ločitve in do eliminiranja nekega števila iz radikalnega kluba, ne bo to naša krivda. Za to so krivi gospodje sami, ker so se pred razpisom volitev, a zlasti za časa volitev in volilne borbe vedli tako, kakor da bi ne imeli z nami nič skupnega.«

Kako je s predsednikom kluba?

»Mislim, da postane predsednik kluba Velja Vukičević. Na ta način se mora izvršiti napram njemu volilna manifestacija in moramo njega proglasiti za nosilca današnje radikalne politike, ki jo je zastopal na volitvah.«

Program poštne ministra.

Beograd, 29. septembra. Včera ob 4.50 popoldne je sprejel minister pošte in telegrafa Vlakjo Kocić v svojem kabinetu novinarje in jim dal izjavo o sedanjem stanju v naši pošti, telegrafski in telefonski službi in o ukrepih, ki jih je treba storiti za izboljšanje ter o programu del, ki se bodo izvršila v najkrajšem času.

Minister Kocić je rekel, da so največja ovira za pravilno upravljanje poštne službe težkoče, ki izvirajo iz razmestitve uradov. Da se temu odpomore, se bo gradilo najprej monumentalno poslopje za pošto v Beogradu. Obenem se bo začelo z zidanjem poštne poslopja v Skoplju in v ostalih krajih Južne Srbije. V teh poslopijih bodo tudi stanovanja za poštne uradnike.

Poštni promet je v glavnem odvisen od železnice in državnih cest. Ako bi bil železniški promet boljše urejen in bi vlakovi vozili večkrat in hitreje in bi bile ceste boljše vzdrževane, bi bil prevoz pošte tudi boljši in hitrejši. Uredil se bo promet pošte tudi z aeroplani.

Kar se tiče telegrafsko - telefonskega prometa, mu je treba posvetiti največjo pozornost. Z novimi radiografskimi postajami, ki se grade v Zagrebu, Ljubljani, Splitu, Podgorici in pozneje še v Sarajevu, se bo ta promet v naši kraljevini znatno izboljšal tako v notranji kakor tudi v mednarodni službi. Do popolne ureditve telefonskega prometa se bo prišlo s polaganjem novih kablov za daljno telefoniranje, za katero je že razpisana licitacija.

Danes imamo med Beogradom in Zagrebom tri vode, med Beogradom in Novim Sadom tudi tri, med Beogradom in Nišem dva. To je ne samo nedovoljno ampak tudi obupno, ker so vodi povečini okupirani za službene razgovore, tako da imajo občinstvo, novinarji in trgovci malo časa za razgovore, vsled česar mnogo trpe državni dohodki. Zasebni kabel bo imel 30 do 40 vodov in bo vezal po edina mesta v notranjosti. Naša mesta bodo potem mogla dobivati dobre in mo-

bijanju shodov in o raznih drugih perspektivah niti ne govorimo.

Vse to so dejstva, ki so neuporabna in ki jih ve vsak ljubljčan, če ne smatra pozabljivosti za prvo čednost. In ta dejstva pravijo, da je sicer nemogoče, če bi vsi ljubljčani v vsaki stvari enako mislili, da pa so vsi nepozabljivi in pametni ljudje samo enega mnenja, da ne more ljubljanski volilec zagrešiti večje napake, kakor če vrže kroglico v skrinjico SDS.

In tudi to je dejstvo!

čne zveze z Budimpešto, Berlinom, Prago, Rimom itd., ker bomo imeli z vsemi temi mesti direktno zvezo. Ti kabli bodo veljali 500 do 600 milijonov dinarjev. Te številke ne morejo nikogar ostrašiti, kdor upošteva korist, ki bo iz tega izvirala.

Naša kraljevina je v taki geografski legi, da lahko damo inozemstvu najboljše, najkrajše in najcenejšo zvezo med zapadom in vzhodom. Take kabla so uvedle dosedaj že mnoge države in so kabli deloma že gotovi deloma pa bodo v kratkem gotovi. S takimi kabli je vpostavljen zveza med Budimpešto in Dunajem in drugimi mesti zapadne Evrope. Nekatere države so poverile to službo privatnim družbam.

Velika korist teh kablov je že ta, da zavarujejo telefonske proge za slučaj vojne pri napadu artilerije in aeroplanov. Nadzemeljska proga bi bila za slučaj vojne v glavnem cilj napadov iz zraka.

Minister je izjavil, da se bo v Beogradu instalirala **avtomatska centrala**, ki se dosedaj ni mogla ustanoviti zaradi nepri-merne zgradbe.

H koncu je minister dejal, da se že dela na projektu zakona, ki naj bi omogočil eksploatacijo poštne, telegrafske in telefonske stroke na trgovski podlagi. Ta služba bi se prepustila samo v finančno - ekonomskem pogledu **privatnim domačim družbam**, medtem ko bi delo opravljali državni uslužbenci. Tako je v Italiji, Španiji, Švici in nekaterih drugih državah. V Ameriki je že od nekdaj ves telegraf in telefon v privatnih rokah. Da bi se moglo to čim boljše urediti, bo odpotoval te dni v inozemstvo poseben delegat ministristva, ki bo vprašanje proučeval od blizu in pri tem upošteval težko gospodarsko krizo v naši državi.

O potrebi varčevanja je rekel minister, da je na zahtevo ministra financ zmanjšal proračun poštne ministristva od 484 na 380 milijonov dinarjev. Število poštne direkcije se bo znižalo od 8 na 5. Tudi v ministristvu samem se bodo ukiniteli nekateri oddelki, razen tega se bodo nadomestile nekatere manjše državne pošte s pogodbenimi poštami.

CENA BEG PRI MARINKOVIĆU.

Beograd, 29. septembra. Včera je posetil dosednji albanski poslanik na našem dvoru Cena beg dr. Vojo Marinkovića, da se poslovi od njega, ker zapusti po odredbi svoje vlade Beograd in pojde v Prago, kjer je imenovan za poslanika.

Tukajšnji diplomatski krogi označujejo to premostitev za zelo značilno, ker se je dogodila v trenutku, ko še vedno niso razčiščeni naši odnosi z Albanijo.

Prenos državnih poslov na oblasti.

Beograd, 29. sept. Včera popoldne se je nadaljevala konferenca s predstavniki oblastnih odborov o vprašanju prenosa poslov od države na oblastne samouprave.

V tem oziru so bili določeni posli, ki bi jih bilo treba prenesti iz ministristva za zgradbe, narodnega zdravja in kmetijstva in voda. Minister financ je predložil udeležencem načrt teh poslov, ki naj se prenese na samouprave. Iz elaborata ministristva za zgradbe je razvidno, da bo 6663 državnih cest in potov prenešenih na samouprave. Iz področja ministristva za narodno zdravje se bodo poleg dosedanjih še druge bolnice prenesle na oblastne samouprave. V Srbiji in Črni gori ostanejo bolnice za sedaj še v državni upravi. Označeni so bili tudi posli in podani predlogi glede kompetence in razdelitve poslov državne uprave in samouprav v pogledu živinoreje in vinogradništva.

KONSERVATIVNI MINISTRI PROTI BALDWINU.

London, 29. sept. V tukajšnjih vladnih krogih vlada veliko razburjenje. Govori se in v konservativnih listih tudi piše, da bo podal po ostavki lorda Cecila demisijo tudi lord Balfour. Razen tega se govori, da bo podal ostavko tudi minister zunanjih poslov Chamberlain in minister financ Cecil. Ta poda ostavko zato, ker so dohodki v prvih šestih mesecih znatno padli.

Ta mesec bo v Cardiffu kongres konservativne stranke. Pričakuje se, da bo lord Berby javno napadel Baldwin in da tako lahko pride do razcepa v konservativni stranki.

ITALIJANI SE BOJE ZA ITALIJANSTVO REKE.

Trst, 29. sept. »Giornale d' Italia« piše v zadnji številki, da je na Reki mnogo tujcev, ki imajo italijansko državljanstvo in se jim nikakor ne more stopiti na rep. Ti tujci do prevrata niso govorili italijanski. Sedaj so začeli govoriti italijanski jezik in so navidezni patrioti. Na vsa vodilna mesta v industriji in trgovini je treba postaviti prave Italijane in sicer fašiste, ki so Italijani ne samo po državljanstvu, ampak tudi po krvi, prepričanju in sreč.

V industrijskih podjetjih se žal daje prednost Hrvatom in protifašistom. Mnogo tvornic je v rokah Hrvatov. Ako hoče dobiti Italijan v teh podjetjih službo, mora imeti priporočilo od te strani. Ako prinese priporočilo od Italijanov, potem so mu zaprta vrata. Na ta način se budi prepričanje, da je italijanska oblast samo začasna.

NAMERAVANI ATENTAT PROTI KEMALU.

London, 29. septembra. Šele sedaj se je doznalo za razlog, zakaj je Mustafa Kemal paša zopet odložil svoje potovanje iz Carigrada v Angoro. Vzlic vsem demantijem se potrjuje vest, da se pripravlja atentat na Kemal pašo in njegovo okolico. Zarota pa je bila zadnje dni odkrita in tako se je preprečil atentat. Zarotniki so nameravali spustiti v zrak cel vlak. Ni še pojasnjeno, kako se je žandarmeriji posrečilo, da je okrila zaroto.

TRIJE KOMUNISTIČNI MANDATI V ZAGREBU RAZVELJAVLJENI.

Zagreb, 29. sept. Včera popoldne se je vršila prva seja novoizvoljene mestne uprave, na kateri se je izvršila verifikacija mandatov. Na seji niso bili verificirani mandati treh komunistov.

Občinski svet ljubljanski.

Izpremembe v gospodarstvu na ljubljanskem magistratu so se zlasti po prevratu tako pestre vršile, da se nam danes predstavljajo le v nejasnih obrisih. Vredno je torej, da kličemo pomembnejše dogodke v spomin po kronološkem redu.

Ko je 1. 1882. Ljubljana prešla v narodne roke, je postal ljubljanski župan g. Peter Grasel. Županovale je celih 14 let. V tej dobi se je mnogo storilo za razvoj našega mesta. Zlasti je omeniti, da je Ljubljana dobila svoj vodovod, ki je neizmerno poboljšal razmere v zdravstvenem pogledu.

G. Graseliju je sledil 1. 1896 kot župan Ivan Hribar. Ako približamo, da je bilo to eno leto po potresu in da je imel tedanj obščinski svet predvsem nalogo, Ljubljano dvigniti iz potresnih razvalin, tedaj moremo umeti ono dobo mrzličnega dela in smotrenih načrtov za napredek ljubljanskega mesta. Mnogo javnih stavb je nastalo v tej dobi, na katerih je ovekovečeno »Ko je bil Ivan Hribar župan«. Mestni licej, Mestni dom, Srednja tehnična šola, vojašnice, justična palača itd. V tem času je bila zgrajena še pod Graselijem započeta mesina elektrarna in je stekla električna železnica.

Občinski svet je bil razpuščen 31. avgusta 1910 ter je njegove posle prevzel dvorni svetnik Loschan kot vladni komisar. Že aprila 1911 pa so bile nove volitve, ki so nam dale novega župana v osebi dr. Ivana Tavčarja in podžupana v osebi dr. Karla Trillerja. To dobo karakterizira mirni in solidni razvoj ljubljanskega mesta po že začrtanih smernicah. Velika zasluga dr. Tavčarja je, da je s preudarnim svojim postopanjem vzdržal na svojem mestu za dobo vojne ter preprečil, da Ljubljana zopet ni zapadla komisarjatu. Težavna je bila v tem času naloga občinskega sveta, ki pa ji je bil dr. Tavčar s svojim umnim gospodarstvom sijajno kos. Poudariti je, da so mu bila tedaj le skromna sredstva na razpolago. Največ njegova zasluga je, da je bilo vprašanje prehrane ljubljanskega prebivalstva za časa vojne rešeno na tako zadovoljiv način, kakor malokje. Vojna je preprečila, da se v tem času niso vršile volitve, ampak da je bila funkcijska doba občinskemu svetu avtomatično podaljšana.

Nove volitve so bile leta 1921. Dr. Tavčar žavaljo boleznimi ni več kandidiral. Ob teh volitvah so dobile: Jugoslov. demokratska stranka (z nosilcem liste dr. Ravnikarjem) 18 mandatov, SLS 10, NSS 8, socialisti 5, komunisti 6 in samostojni kmeti 1 mandat. Za župana je bil predestiniran dr. Triller. SLS, NSS, socialisti in komunisti pa so se koalirali v večino, ki je izbrala na prvi seji občinskega sveta za župana Antona Peska, za podžupana pa dr. Periča. Vlada je nato razveljavila komunistične mandate in ni odobrila Peskove izvolitve. Odkrjeni občinski svet je potem dne 28. septembra 1921 izvolil za župana dr. Ivana Periča, za podžupana pa Miroslava Ambrožiča (NSS), pozneje pa ravnatelja Rika Jaga (NSS).

Ta tako konstituiran občinski svet pa je deloval samo do 19. maja 1922, ko ga je vlada razpustila. Dne 3. decembra 1922 so bile nove volitve po takozv. Zerjavovem volilnem redu, po katerem dobi relativna večina glasov že absolutno večino mandatov in potem še toliko, kolikor jej gre po sorazmernosti z glasovi ostalih strank. G. Zerjav je računal s tem, da dobi njegova stranka pri volitvah sigurno relativno večino, potem ko je JSS pri volitvah 1921. bila dobila 18 mandatov, druge stranke pa vsaka manj. V svoji kratkovidnosti pa ni računal z dvema činjenicama. Po eni strani je takrat prišlo do secesije v JSS, ko je bila na poletje 1922 istopila iz stranke dr. Tavčarjeva skupina ter se oblikovala v staro Narodno napredno stranko. Po drugi strani pa je bila odprta možnost, da se

ostale stranke koalirajo ter na ta način dosežejo relativno večino glasov.

Tako se je tudi zgodilo. Zakaj pri volitvah je nastala nova koalicija v Zvezi delavnega ljudstva (SLS, socialisti in komunisti, čeprav poslednji umevno niso več nastopili pod svojo firmo). Narodno-napredna stranka pa se je zvezala z Narodnimi socialisti v Jugoslovansko zajednico z nosilcem liste dr. Ravnikarjem, dočim je SDS, ki je hotela županstvo poveriti vseučil. prof. Milanu Vidmarju, nastopala samostojno. Nedvomno je bilo, da pride v konkurenco za relativno večino samo Jugoslovanska zajednica in pa Zveza del. ljudstva. Kljub temu pa je JDS vse svoje tope namerila samo na Zajednico. G. Zerjavu je bilo ljubše, da zmaga SLS s svojim priveskom kakor če zmaga napredna Zajednica. — En dokaz več, kako ta gospoda razume naprednost. — Pri volitvah je dobila Zveza del. ljudstva nad 4000, Jugoslovanska zajednica skoro 3000, JDS pa jedva 1800 glasov. Po Zerjavovem volilnem sistemu je potemtakem pripadlo Zvezi delavnega ljudstva 35, Zajednici 8, JDS 5 in samostojnim kmetom 1 mandat. Na seji 27. januarja 1923 je bil izvoljen županom dr. Perič, podžupanom dr. Stanovnik. Seveda je bila za JDS, ker ni dobila večine, usoda občinskega sveta s tem trenutkom zapečaten. Potem ko so se občinskemu svetu s strani vlad, v katerih je imela JDS odločilno besedo, metala samo polena pod noge, je na predlog naše demokratske — tedaj že — SDS g. Pribičević dne 19. junija 1924 iz ničevih razlogov razpustil občinski svet. Za vladnega komisarja je bil imenovan advokat dr. Krejčí.

V tem je v Beogradu padel režim in sledila mu je kratkodobna Davidović-Koroševa vlada, ki je vladnega komisarja zamenjala z bivšim županom dr. Peričem. Do dejala mu je sossel, sestavljen iz bivših obč. odbornikov vseh strank. Po padcu te vlade in po nastopu PP-režima je bil dr. Perič razrešen komisarjatu, na njegovo mesto pa so dne 10. novembra 1924 postavili popolnoma protizakonito institucijo treh gerentov (dr. Puc, Turk, Likozar).

Ob skupščinskih volitvah februarja 1925 je smatral PP-režim teren tudi za občinske volitve pripravljen. Razpisal jih je za marec 1925. S svojimi zloglasnimi terorističnimi metodami je nameraval užugati svobodno voljo Ljubljancem ter na ta način doseči potrebno relativno večino. V svojem zdravem instinktu je Ljubljana reagirala na način, kakor ga gospoda ni pričakovala. Združile so se vse stranke proti SDS na listo: za avtonomno Ljubljano. SDS je takoj uvidela, da so vse njene nade padle v vodo, saj bi imela proti sebi naravnost ogromno večino zavednih Ljubljancem in bi SDS doživela še strahovitejši poraz kakor pri skupščinskih volitvah. Zato je hitela po svojih poslušnih vladnih organih preklicati volitve. Na kake nove volitve potem niti mislila ni več.

Trije gerenti so torej še dalje vladali na ljubljanskem magistratu, dokler jih ni dne 6. oktobra 1926 zamenil vladni komisar Anton Mencinger. Njemu je bil meseca marca dodeljen sosvet iz dveh članov NRS (dr. Ravnikar, Gangel) in pet članov SLS (dr. Stanovnik, prof. Rožič, Jeglič, Pirc, Pust, od katerih so nekateri pozneje odstopili).

Taka je torej kratka zgodovina občinskega sveta ljubljanskega poslednjih 45 let. Zlasti po prevratu so si sledili dogodki kakor v kaleidoskopu, tako da so celo informiranemu človeku mešali spomin. Zategadelj smo smatrali za potrebno da osvežimo spomin z resničnimi podatki, po kronološkem redu.

Naj tudi iz teh podatkov Ljubljana dne 2. oktobra izvaja svoje edino možne logične posledice, to je, da odreče SDS legitimacijo, da bi se potegovala za mandat na ljubljanskem magistratu.

Spekulacija mesto informiranja.

Bralci političnih listov se v glavnem dele na dve skupini. Eno skupino tvorijo bralci, ki čitajo v prvi vrsti le zabaven del v časopisu in kroniko svetovnih škandalnih dogodkov. Ti bralci tvorijo skoraj pri vsakem listu ogromno večino in ti čitajo od političnih vesti kvečjemu naslove. In to, kar je napisano v naslovih, je tudi vse politično znanje teh rekordno površnih bralcev. Zaradi tega je tudi mogoče, da je politična naobrazba ljudi tako majhna in da tudi najbolj tehni argumenti ne igrajo dostikrat nobene vloge.

Vsega tega se zlasti zaveda esdeesarski tisk in zato že od nekdaj spekulira na to, da z naslovi premoti bralca. Ta tisk čisto dobro ve, da večina bralcev sploh ne čita njegovih političnih vestí, zato hoče z naslovom ujeti površnega bralca in napisati zato v naslov to, kar ravno želi, da bralec misli. Seveda je temu tisku čisto vseeno, ali je naslov v skladu z vsebino poročila ali ne. Glavno je, da naslov vleče in da ima sugestivno silo. Zlasti v volilnem času polaga ta tisk veliko važnost, da z naslovom vjame vsled površnega čitanja nepoučenega bralca. In to vidimo tudi pri sedanjih volitvah.

Tako čitamo v večeršnjem esdeesarskem popoldnevniku na uvodnem mestu z velikimi črkami napisano senzacija, da bo demokratski blok prevzel vlado. In da bo senzacija tem verjetnejša je napisano v prvem podnaslovu: »Senzacionalen govor g. Ljube Davidoviča.« Kaj je bolj naravno, kakor da si misli površni bralec, da je g. Ljuba Davidović napovedal, da prevzame vlado demokratski blok. Resnica pa je čisto druga, in resen političen bralec, ki prebere vsaj brzojavko v popoldnevniku se tudi skoraj prepriča, da ni Ljuba Davidović tega dejal, temveč, da je nasprotno dejal, da ostane demokratska zajednica v vladi (in ne na vladi, kakor poroča esdeesarski popoldnevnik).

A najlepše je to, da g. Ljuba Davidović v svojem govoru sploh ni nikdar omenjal demokratskega bloka, temveč je govoril le o demokratski zajednici.

Za površnega in nepoučenega bralca — in ti so kader esdeesarskih volilcev — je morda to vseeno, ne pa za volilca, ki ve, da ima možgane zato, da z njimi misli in ki zato kritično presoja politične dogodke.

DEMOKRATSKI BLOK IN DEMOKRATSKA ZAJEDNICA.

Na prvi pogled morda ni med demokratskim blokom in demokratsko zajednico mnogo razlike, toda v resnici je stvar čisto druga. Demokratski blok je iznajdba g. Svetozarja Pribičevića, ki misli, da naj demokratski blok nastane na ta način, da se vse opozicijske stranke združijo pod tem naslovom v en blok. Zato tudi govorimo o esdeesarskem demokratskem bloku.

Cisto drugačna pa je zamisel g. Ljube Davidoviča. On je tega mnenja, da je čuvar demokracije v državi edinole demokratska zajednica. Kdor torej hoče podpirati demokracijo, ta naj vstopi v demokratsko zajednico. V svojem zadnjem govoru v Bjelini je tudi g. Ljuba Davidović dejal, da so vrata demokratske zajednice odprta za vse demokrate in da upa, da bo ta zajednica štela 100, pa tudi 150 članov. Z drugimi besedami se pravi to, da je Davidović pripravljen sprejeti v svojo organizacijo druge stranke, ne pa se z njimi fuzionirati v en blok. Praktično pomeni to, da se Davidović ne brani sprejeti v svojo skupino člane drugih strank, da pa noče priznati voditeljem teh strank vodilnih mest v demokratski zajednici. V tej je prostora le za navadne oficirje in redove iz raznih drugih strank, ne pa tudi za njihove generale. In v tem je glavni vzrok, da še do danes ni ustanovljen demokratski blok, pa čeprav ga propagirata Svetozar Pribičević in Radić že več kot mesec dni. Oba namreč hoče, da bi ta »demokratski« blok bil za nju instrument, da prideta zopet do moči, dočim Ljuba Davidović tega noče, temveč hoče, da združitev vseh demokratov dvigne demokratsko zajednico in njega kot njenega šefa.

Zaradi tega računa celo Davidović, da ne

bi vsi esdeesarski in radićevski poslanci bili v demokratski zajednici in zato govori mesto o 170 le o 150 poslancih.

Zato pa je tudi čisto odveč, če delajo naši esdeesariji z »demokratskim« blokom tak tam, ker oni morejo vstopiti v demokratsko zajednico le, če žrtvujejo dr. Zerjava, kar pa niti pri najboljši volji ne morejo, ker je ves aparat in vest tisk slovenske SDS v njegovih rokah.

Taka je resnica in ko mine 2. oktober bo ta resnica prodira celo v špekulativne naslove esdeesarskega tiska.

Nadaljni korak k modernizaciji našega mesta.

MESTNA NAPRAVA ZA ELEKTRIČNE URE V LJUBLJANI.

K potrebam novodobno urejenega obratovanja v mestih spada — ne v zadnji vrsti — tudi naprava, ki omogoča prebivalstvu mesta točno označbo pogostoma tako pičlo odmerjenega časa. Kakor vsa večja mesta Francije, Anglije, Belgije, pa tudi že Rusije, Rumunije in Nemčije, dobi sedaj tudi Ljubljana svojo električno urno napravo.

Ta vrsta naprav našemu mestu ni povsem neznana, ker so po istem principu izdelane ure našega glavnega kolodvora, ki so splošno priznane glede enakomerne in precizne označbe časa. To točnost pa omogoča električnim uram urna centrala, ki ima po eno ali več prog, na katere so priključene vse druge, takozvane stranske ure v poljubnem številu. S pomočjo te napeljave oddaja torej urna centrala od minute na minuto po en sunek toka drugim uram, ki se pomikajo na ta način minutno ter enakomerno naprej. V stranskih urah so vdelana elektromagnetna kolesja za posredovanje nadaljne predaje električnih sunkov, ki prihajajo iz centrale, na kazala posameznih, na centralno napravo priključenih ur. Če si ogledamo osrčje take mestno-urne naprave vidimo, da se po njegovih utripih prevaja tok na nadaljne ure; v centrali sami pa najdemo nameščeni dve veliki nihalni uri ki se kot precizijski uri držita najtočnejšega časa in ki stavlja električni sklopni mehanizem od minute do minute v pogon. Obe nihalni uri pa služita obenem tudi medsebojnemu nadzoru in v omogočata redno funkcioniranje centrale tudi v slučaju, če ena izmed obeh ur prestane. Med temi urami se nahaja marmorna plošča z instrumenti za nadziranje delovanja v mestu razporejenih stranskih ur. Ti instrumenti javljajo vsako, tudi najmanjšo motnjo, tudi če bi se vod prekinil vsled elementarnih vplivov tako akustičnim, kakor tudi optičnim putem.

Javne, takozvane stranske ure, bodo v dolednem času olepšavale ter obsevale naše trge, nadalje pa dobijo tudi ceste pestrejšo sliko po svetlobnih stolpih, kakorčne najdemo večkrat v drugih mestih.

Na podlagi teh načel delujejo urne naprave v Bruslju, Sarlotenburgu, Milanu, Moskvi itd. že nad 15 let v obsegu priključka do dvatisoč stranskih ur, katerih pogon pa oskrbuje le ena urna centrala. In dasiravno bo — odgovarjajoč velikosti mesta — postavljeno pri nas za enkrat le nekaj javnih ur, pomeni to vendar začetek napredka v označbi enotnega in točnega časa v naši beli Ljubljani!

Politične vesti.

— Teden političnega zatišja je sedanjí teden in da o tem sploh ni nobenega dvoma, je odšel g. Velja Vukičević na lov. Zato je pa tudi čisto odveč govoriti o spremembah v političnem položaju in ravno tako so odveč tudi vsa ugibanja in vse kombinacije. Jasnost prinese šele prihodnji teden, ko se sestanejo poslanski klubi in ko se bo vedelo, ali ima v demokratskem bloku večino g. Marinković ali g. Davidović. Tedaj pa se bo tudi šele videlo, če ostane demokratska stranka enotna ali pa pride ro razkola v njenih vrstah. Če ostane enotna, kar pa ni posebno verjetno, potem ostanejo demokratski v vladi in vlada Vukičevića bo začela izvajati svoj program. Če pa se razbije in bo večina za Marinkovića, potem je sigurno, da vlada Vukičević-Marinković ostane in da ni pričakovati prav nobenih senzacij. Druga pa je stvar, če bi zmagal v demokratski stranki g. Davidović, ker v tem slučaju je razbitje vladne koalicije skoraj sigurno. To se vidi tudi iz pisave glavnega radikalnega glasila »Samouprave«, ki odkrito izjavlja, da nima radikalna stranka več volje še dalje prenašati taktiko Davidovića, ki izkorišča vladni položaj demokratske stranke samo za rušenje vlade. Da bi Davidović zmagal v demokratski stranki je zelo malo verjetno, ker bi bila posledica njegove zmage za demokratsko stranko zelo težka. Ne nastopila bi potem vlada »demokratskega« bloka, pač pa bi najbrže bile ponovne volitve, ki bi prinesle Vukičeviću sigurno zmago in bi mogli potem radikali vladati tudi brez demokratov, kakor po volitvah 1. 1925. — Takšen je položaj, ki ga pa esdeesarski slovenski volilci zaradi nedeljskih ljubljanskih volitev še ne smejo izvedeti pred 3. oktobrom.

— Zemljoradniki ne ustanove z radićevci en klub. Joca Jovanović, voditelj srbskih zemljoradnikov je izjavil dopisniku »Jutarnjega lista«, da so se vršili sicer v zadnjem času razni sestanki med predstavitelji HSS in zemljoradnikov, da pa so imeli ti sestanki samo ta namen, da ohranijo potreben kontakt med obema kmetskima strankama. Vsako tesnejše zblizanje pa je odvisno le od HSS, če ta še zblizanje pa je odvisno le od HSS, če ta zavzame v gotovih vprašanjih tako stališče, kakor žele zemljoradniki. — Stvar je v tem, da so zemljoradniki predvsem srbska stranka in zahtevajo zato od hrvaške radićevske stranke koncesij, ki jih ta ne more dati. Vodstvo reflektirajo za sebe zemljoradniki in Radić, zato pa je združitev Radića z zemljoradniki nemogoča.

— Ruska politika v Aziji. Prelom diplomatskih odnosov med sovjetsko Rusijo in Anglijo še ni tako velikega pomena za Rusijo. Veliko težji udarec si je namreč zadala Rusija s svojo nesrečno politiko v Aziji. Res je, da so se pretrgli diplomatski odnosi med Anglijo in sovjeti, ali čuje se o trgovini, o petroleju in o izvozu drugih predmetov med obema državama in morda celo že ni več daleč čas, ko se bodo med Anglijo in Rusijo zopet vpostavile normalne razmere. Zlom ruske politike na Kitajskem in neuspeh Borodina na Doljnem vzhodu pa je vsekakor velike važnosti. Rusija namreč mora premeniti svojo akcijo v Aziji. Perzija in Afganistan že opazata na svojih mejah razne izpremembe. Afganska plemena so hotela baš te dni zanetiti vstajo proti Rusom. Isti poskusi so se javljali tudi na mejah Perzije. Riza Kan je moral poslati na mejo 7000 vojakov, a ruska vlada v Teheranu je protestirala proti tem vojaškim pripravam. Ali tudi Afganistan je odgovoril: Sovjeti so poslali v Afganistan svoje vojaške strokovnjake, da formirajo nacionalno armado. Zgradili so velike aerodrome in tanke z namenom, da v slučaju vojne služijo ruski armadi.

— Ko se je odpeljal turški poslanik v Teheranu, Mehmed Šefket beg v Carigrad na svoj letni dopust, je pričelo vse perzijsko časopisje ljuto pisati proti Turčiji. Mustafa Kemala so obdelžili, da namerava preokreniti turško zunanjo politiko na vzhod, kar so delali že pred sto leti turški sultani. Dognalo pa se je, da podpira, odnosno, da stoji za to novo turško politiko — sovjetska Rusija. Današnja Rusija se je hotela poslužiti Turčije za svojo politiko napram azijskim državam. Toda Moskva je morala uvideti, da Kemal paša noče biti zgolj slepo orodje, temveč hoče sam odločevati v interesu turškega naroda. Turčija ni hotela nasesti Rusiji. Vsi turški listi so objavili dolge članke o gospodarskem napredku Perzije v zadnjih letih. Poleg tega pa so pričeli pisati tudi o napredovanju Afganistana n o dobrih odnosih, ki vladajo med Afganistanom in Perzijo in — Turčijo. Neki turški list piše o tej politiki: »Turčija je vezana za Afganistanom s pristranskimi in prijateljskimi odnosi, ker želi kot Afganistan doseči isti cilj. Obbedve državi imata enake materijelne in moralne interese in obbedve državi sta se zvezali zato, da bi živeli v lepih razmerah in da bi se proti eventualnim nevarnostim vzajemno združili. Vzhod se pričinja buditi in že dela pot svoji svobodi... Moskva je pozdravila zvezo Turčije, Przije in Afganistana, ko ji je ta zveza bila v prilog. Sedaj pa, ko se te države emancipirajo in ko hočejo živeti s svojim samostojnim in naprednim življenjem, gleda na stvar precej drugače. Ali Angora daje smer tej politiki, a ne Moskva.

— Francoska visoka duhovščina proti Vatikani. Casopisje poroča, da je papež prejel demisijo Henrica de Flocha, rektorja francoskega seminarja v Rimu. Ta demisija je bržkone v zvezi z ostavko kardinala Ballota. Casopisje tudi javlja, da ni izključeno, da pomenita obe demisiji važen preobrat v odnosih med Vatikonom in francosko visoko duhovščino in to vsled ostrega nastopa francoske duhovščine proti fašistični »Action française«.

— Alzaški avtonomisti se gibljejo. Znani pristaši avtonomistične alzaške — lorenske stranke so imeli te dni javno zborovanje v svrhu konstituiranja avtonomistične stranke za predstoječe volitve. Na zborovanju so skoro vsi govorniki več ali manj napadali Francijo in zahtevali zase avtonomno in svobodno Alzacijo in Loreno. Nekega francoskega novinarja, ki je prisotvoval zborovanju so neusmiljeno pretepli.

KRANJSKA HRANILNICA.

Uradni list prinaša odobreni pravilnik za Kranjsko hranilnico, ki jo kakor znano prevzame oblastni odbor. V kratkem bo izdano najvišje odobrenje tega prenosa in s tem likvidacije stare Kanske hranilnice, ki pride z vsemi aktivi in pasivi na novo Kranjsko hranilnico. Ob tej likvidaciji je preostal rezervni fond 2.850.000 Din, ki se je v smislu statuta moral razdeliti za dobrodelne in kulturne namene. Zanimivo je, kako se je delil ta fond. S tem fondom so razpolagale politične skupine članov Kranjske hranilnice, Levji delež je pripadel skupini starih članov (Nemcev), ki je znesek 1.259.000 Din namenila Društvu za preskrbo ubožcev. Slovenska ljudska stranka je svojim članom pripadajoči delež v znesku 795.000 Din določila za podpiranje najrevnejših dijakov. Slovenska kmetska stranka je delež 331.395 Din delila na več strani: 216.395 Din za Kmetijsko Matico, 100.000 Din za dijaško zadrugo Gruda, 10.000 Din za pogorelece v Starem trgu in 5000 Din za pogorelece v Pirničah. Člani SDS so nanje pripadli del 293.357 Din razdelili med 9 svojih večinoma strankarskih društev. Skupina dr. Vladimir Ravnikar in primarij dr. Ivan Jenko je naklonila od deleža 132.558 dinarjev: 60.000 Din za sklad v svrhu podpor bolnikom in porodnicam, ki brez sredstev zapuste drž. bolnico; 32.000 Din za Narodno galerijo, 32.000 Din za Glasbeno društvo, 4558 Din za sanatorij zoper tuberkulozo na Raklini. Skupina Anton Kristan je delež 66.279 Din namenila za neko strankino karitativno ustanovo.

Kratke vesti.

Ameriški legionarji so dospeli tudi v Italijo. Okoli 200 legionarjev so svezano sprejele italijanske oblasti v Genovi.

Diktatura na Poljskem? Ker pričakujejo poljski politični kregi, da bo maršal Piłsudski v najkrajšem času senat in sejm tudi razpustil, sodijo, da je Piłsudski že tako utrdil svojo pozicijo, da bo v kratkem proglasil diktaturo.

Angleška delavska stranka šteje 3.352.347 članov.

gon meja po 317 in 1 vagon smrekovih des
48 mm, 4 m, paralelnih, očeljenih, II. a
18 cm naprej, media 26 cm, fco vagon me
po 450. Deželni pridelki: Tenden
za žito mirna, zaključkov ni bilo.

Bohinjsko pismo.

Take razmere so neizdržljive in kriče po remeduri. Višja vojaška oblast naj poseže tu energično vmes, — kakor se čuje so bile baje podane že konkretne pritožbe pri nižji — ter izda obmejnim četam v tem gorovju, če že morajo biti tu, času primerna navodila, ki bodo izključevala vsako nadlegovanje tako domačinov s tuji-letoviščarji vred, kakor tudi turistov. »Legitimiranje« turistov v Malnerjevi koči po vojakih - analfabetih postojanke na »Kalu« mora enkrat za vselej takoj nehati. Pobijanje tiholapstva naj se prepusti v Bohinju nastanjeni celi armadi finančnih stražnikov, a skrb za »perlustracijo« ima itak že naše obmejno orožništvo. Oboji organi so šolani za svoj poklic in spoznajo takoj na prvi hip, domačina, tujca, turista, oziroma jih vedo primerno razločevati od sumljivih oseb. Obmejne čete, tako pove že beseda »meja«, omeje naj se izključno le na mejo in naj vrše svoj posel, — če že mora to biti, po našem mnenju tega ne bi bilo treba, — le na meji, zahtevajoč od oseb, ki hodijo po meji ali jo hočejo prečkati »legitimacije«. A morajo biti pismeni, da jih bodo znali brati, nastopajo naj nekako kot pomožni organi finance in orožništva, ne pa samovoljno, kakor do sedaj. Predvsem naj se pa žalostni junaki mučnega in nepotrebnega incidenta s kraljico Marijo, po prestani kazni, s svojim komandantom vred, odpravijo iz Bohinja in nadomeste z drugimi nekoliko bolj civiliziranimi četniki.

Nikakor se ne sme dogoditi, da bi tujski in turistovski promet, ki sta bila letos naravnost rekordna, trpel pod takimi razmerami in morda drugo leto bil slabši ali celo ogrožen.

Tak nastop višje vojaške oblasti bi bil tem bolj na mestu, ker se zdi, vsaj navidezno, da obstaja nekak tih antagonizem med temi obmejnimi četniki in našimi financarji, oziroma orožniki. Kajti zgoraj omenjeni vojak -

analfabet X iz kolibe na »Kalu« je pripovedoval v Malnerjevi koči prav oblastno do slovo: »Mi tudi orožnikov ne pustimo na mejo; oni so samo za dolino. Za tu gori smo mi!« Ta antagonizem bi z novimi navodili novim četam seveda takoj odpadel, ker brezdomno ne more biti orožništvo tem četnikom — podrejeno.

Ker smo že pri grajanju, naj nam bode dovoljeno izpregovoriti še par besedi o železniški zvezi Bohinja (z Bledom vred) z jugom. Za 96 km dolgo prog Bohinjska Bistrica — Ljubljana potrebuje potniški vlak nič manj nego 3 in pol ure. Če pa uporabljaj vlak št. 907, ki odhaja iz Bistrice ob 17.48 popoldne in ki bi moral prihajati v Ljubljano ob 21.03, se ti lahko pripeti, da se voziš tudi 4 ure ali še dalj. Ta vlak mora namreč čakati na Bledu toliko časa, da se križa s tržaškim brzovlakom št. 904, ki bi moral odhajati iz Jesenice ob 18.10, a ima navadno (inozemsko) zamudo.

Pravcati unikum te železniške zveze je, da svetovno znani Bled nima nobene direktne zveze z jugom, dasi je največ obiskovalcev od tam; saj še direktnega voza nima.

In vendar bi se dal promet zelo lahko izboljšati.

V smeri Bohinj — Ljubljana naj bi se prihod omenjenega vlaka št. 917 preuredil, da bi dohajal v Jesenice, ne kakor sedaj ob 18.45, torej 20 minut po odhodu mednarodnega (in jeseniškega) brzovlaka št. 5 na jug, marveč 30—40 minut poprej. To bi imelo za posledico, da bi oni potniki iz Bohinja in Bleda, ki se vozijo v tem vlaku št. 917, imeli zvezo na omenjeni južni brzovlak št. 5. Tudi naj bi imel vlak direkten voz iz Bohinja na jug. A obratno, na progi Ljubljana — Bistrica naj bi sledil jutranjemu brzovlaku št. 4, ki dohaja na Jesenice ob 10.10 popoldne, lokalni vlak na progi Jesenice — Bistrica, kakor je to v smeri Bistrica — Ljubljana itak že upeljano.

Mučna, dolgotrajna vožnja 3 in pol ure bi

se na ta način skrčila na nekaj več kot 2 ure in obiskovalci Bleda z juga ne bi bili primorani izstopati in vstopati v direktne južne brzovlake na postaji Lesce, od koder oziroma kamor se morajo voziti na Bled, oziroma z Bleda z avtomobili.

Bojimo se pa, da bo tako praktična rešitev tega zelo enostavnega železniškega problema našla na merodajnem mestu — gluha ušesa. Morda pa bo kaj pomagala tu komercializacija železnice? (Konec.)

Sport.

Boksmatch Tunney-Dempsey se ne bo ponovil. Tex Rickard, prireditelj boksmatcha Tunney-Dempsey, je izjavil, da za enkrat ne namerava prirediti tretji boksmatch med obema bokserjema. To bi storil le v tem slučaju, če bi Dempsey vse druge aspirante za svetovno prvenstvo porazil.

Zadnje lahkoatletske vesti. Mednarodni miting v Oslo je prinesel celo vrsto prvostvornih uspehov, izmed katerih omenimo sledeče: Nemec Schlokot je vrgel kopje 64.60 m — 100 m: 1. P. Andersen (Norvežan) 10.6 sek. — 400 m: 1. Nemec Neumann 49.4 sek. — 1500 m: Larsen 4:09.3 — 5000 m: Petersen 15:33.5. — Senzacijsko stockholmskega mitinga je tvoril poraz Nemca Körniga po njegovem rojaku Bornerju v teku na 200 m, kjer je zmagal Borner za prso širino v 21.9 sek. — 10.000 m: Sved Magnussen v 32:53.9. — skok v daljavo: Sved Halberg 7.36 m — troskok: Holandec Peters 14.77 m — skok v vis: Sved Nielsen 1.90 m — kopje: Lindquist 62.70 m. Posebno dober je bil uspeh Petersena na 110 m lese: 14.7 sek. in na 400 m v 54.3 sek. — Pri finskem lahkoatletskem mitingu v Helsingforsu je vzbudil poraz Arne Borga na 1500 m; Borg je rabil za to progo 3:57.2, njegov zmagovalec Helgas pa 3:56.1. Drugi važnejši rezultati so bili: kopje: Penttilä 62.95 m — disk: Kivi 44.67 m — krogla: Wahlstad 14.77 m — Nemški pr-

vak dr. Peltzer, ki je šele zadnjo nedeljo premagal v Parizu v svetovnorekordnem času najboljšega francoskega tekača Ser. Martin na 1000 m, je nastopil v torek proti Francozu na 400 m in ga premagal v 48 $\frac{1}{2}$ sek.

LECIANOV BEG SE PONESREČIL.

Glasoviti ropar Lecian je hotel v družbi tovariša Kasparika pobegniti iz ječe olovskega divizijskega sodišča. Na beg sta se oba nevarna roparja pripravljala že dalje časa in posrečilo se jima je, pridobiti vojaka Tomiceo, ki je že tudi presedel zaradi raznih hudodelstev več let ječe. Pobegniti sta hotela baš tisti dan, ko je imel Tomiceo stražarsko službo. Vestni stražar je razbojnikoma preskrbel pilo, s katero sta po večurnem naporu prepilila okove. Nato se je kot prvi splazil skozi neko odprtino Kasparik, za njim pa Lecian. Stražarju Lecianu sta navidezno zvezala roke, mu odvzela puško in 30 nabojev. Vojak Kiss, ki je bil tudi službo, je slišal naenkrat nenavaden šum ter postal pozoren in se zoperstavljal razbojnikoma. Lecianu se je posrečilo zgrabiti vesinega Pissa za vrat, medtem pa je Kasparik iztrgal puško in municijo. Kiss se je junaško branil. Ko je Lecian uvidel, da mu je nasprotnik enakovreden, je nameril na Kiss puško ter ga ustrelil v trebuh. Kiss se je zgrudil nezavesten na hodnik. Streljanje pa je čula straža na stružnici in trije vojaki, ki so bili v pripravnosti, so prihiteli takoj na lice mesta, kjer se je odigrala žalostna scena. Vojaki so pričeli streljati. Vnel se je pravcati boj med obema razbojnikoma in vojaki. Ko je Lecianu in Kaspariku pošla municija, je vzkliknil poslednji: »Dajte nama častno besedo, da se nama ne zgodi zlo, če se udava.« Poveljni straže je dal zahtevano častno besedo, na kar sta se pustila razbojnika ukleniti. Zgledno je, da je Lecian že širikrat poskušal pobegniti iz zaporov. Ranjeni Kiss se bori s smrtjo. Njegovo stanje je brezupno.

Illa Erenburg:

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel Š. L.)

19.

Deklica iz bara »Gaverni«.

Zamorček Sulo je vlaknil štiri prste v živordeče svoje žrelo in žvižgal. Danes se je še posebno potrudil, da bi dobro žvižgal, ker so mu obljubili dvojno porcijo džina.

Od žvižganja, ki je bilo naravnost strašno, ga je že bolel trebuh. Še šakali, ki žive v domovini zamorca Sula, bi se tega žvižganja ustrašili, gostje bara »Gaverni« so ga pa prav veslo poslušali, ker so se že davno naveličali ne samo gosli in flaut, ampak celo jazz-banda. Samo še zamorec Sulo je znal božati njihova, vsemu vajena ušesa. Njegovo žvižganje je bilo zdaj fantovsko razigrano, zdaj mučee-pohotno, da je še zrak postajal gost, zasavajajoč in dušeč. Ob žvižganju takega slava pri 100 konjskih silah so sodobni Dafuiti švigajoč po baru v kratkih smokingih, lahko burno in teatralno ljubili svoje izposojene Hloje.

Kakor hitro se je oglasil dremavi boben in je Sulo nastavljal svoje prste k ustom, so vsi hitro vstali, objeli svoje dame in se spuстили v ples. Pravzaprav pa niso plesali, am-

pak kratkomalo hodili po ozkem baru in pritiskali k sebi bujne grudi Hloj. Kadar pa je Sulo v hipu spremenil svoj zazivajoč, oster žvižg v strasno, zamolklo sikanje, so se po taktu dvignili drug ob drugega s telesi in se nato spel spustili naprej. Mladici med plesalci bi bili po takih kratkih sprehodih najraje takoj zavalili svoje dame na ozke divančke, pa vendar niso tega nikdar storili. Nasprotno, njih obrazi so izražali polno brezbriznost od vsega ravnodušnih športnikov. Bili so namreč Evropejci, ki so se dobro zavedali, da je to samo ples, one, steep, predigra ljubezni in da se bo prava ljubezen vršila čez dve uri, pa ne na ozkih divanih, ampak na svežih blazinah v odgovarjajočih momentu prostorih. Kljub nasprotnim nazorom Jeanne-e so vsi gostje bara »Gaverni« in gostje vseh drugih barov imenovali svoje nočne posle »ljubezen«. Tudi podnevi razgrinirane Hloje, ki so bile ob takem času Louise ali Antoinette, so vedno, ko so kramljale o svojih profesionalnih zadevah, goverile:

— Seveda sem draga, zato znam pa ljubiti!

Imele so na svoj način prav. Besede imajo to dobro lastnost, da lahko pomenijo najrazličnejše stvari obenem.

To, da zna ljubiti, pa zato tudi drago je-

mati, ni govorila samo Louisa ali pa Antoinette, ki sta bili solistki, ampak tudi mala Margot, ki se je pečala poleg ljubezni še z nekim drugim, bolj prozaičnim poslom. Moški, ki so obiskovali »Gaverni«, so z damami prisedali k mizicam in zahtevali šampanjca. Če bi bili rajše imeli likerje ali navadno vino, bi jim deček s preziranjem pokazal, da »Gaverni« ni »Viktorija« kjer se lahko dobi celo rum. »Viktorija« tudi nima zamorca Sula in lja ne zahajajo otmeni gentlemani, ampak »makrele«, to se pravi navadni vzdrževanci in tam se na divanih odigravajo včasih zelo neapetitni prizori. »Gaverni« je pa popolnoma »svetski« lokal. Gostje je vedno preplašila taka pikrost, da so takoj naročili šampanjca. Posamezni gostje so pa lahko šli mimo mizic k pultu, kjer so dobili tudi likerje, ali pa, če so bili dobro vzgojeni, različne mešanice, kakor cocktail, canbler, flippers, ki so jih pili sedeč na visokih stolčkih. Za pultom je sedela mala Margot s sinjimi, poželjivimi očmi in z zlatimi kodrčki boticellijskega angelčka. Margot je imela koncesijo za take posamezne goste, zato je pa morala varovati tudi gospodarjev interes. Če je gost zahteval zase cheri-caubler, je Margot niežno vprašala: »mem dva?« Kdo bi mogel to odreči kodrastemu angelčku? In tako je morala v eni noči izpiti po dvajset doz raz-

ličnih pijač. Temu se je mogla le počasi privaditi. Spočetka je včasih pobila kozarce zbežala. Zdal bi se pa lahko merila glede pijače s poljubnim holandskim mornarjem, ki so ga že ob rojstvu opojili z likerjem namesto z mlekom. Margot je sploh pozabila, kaj je to pijanost in je bila na to ponosna, češ jaz znam piti!

Razven tega je znala tudi ljubiti, to se pravi, da so jo poljubi puščali ravno tako ravnodušno kakor cocktaili. Zato se ni tudi nikdar pozabila na vse na svetu. Sledečih pet let je jeni zahtevali. Pred petimi leti je vsled prvega poljuba nekega trgovskega pomočnika pozabila na vse na svetu. Sledečih pet let je pa užila toliko poljubov, da bi se ji morale ustnice že obrabiti, kakor bronasta noga apostola Petra v rimski katedrali. Naravno je, da je svojo obrt natančno spoznala.

Vendar pa so bile na svetu tri stvari, ki so napravile vtis tudi na skušeno Margot. To so bile posebno masne anekdote, sentimentalni filmi in kokain. Čeprav je Margot vedela iz skušnje več, kakor pa je povedano v najresničnejših legendah sveta, je vendar oživela, če je slišala kako divjo zgodbo o sadistih ali nekromantih. Njene sinje oči so se takrat razširile in postale kalne.

(Dalje prihodnjič.)

Na veliko! Galanterija Na veliko!

Trikotaža za dame in gospode. — **Volna za pletenje** v vseh barvah. — Velika izbira **nogavic, kravat** v raznih cenah. — **Kompletne potrebščine** za krojače, šivilje in čevljarje. — Razne toaletne in kozmetične potrebščine pri

Josip Petelinc-u Ljubljana

sv. Petra nasip 7 ob vodi.

Postrežba točna.

Cene nizke.

Postrežba točna.

TISKARNA „MERKUR“

GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

TELEFON ŠTEV. 2552.

TELEFON ŠTEV. 2552.

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

»GROM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresno pošiljke.

Pouk ali konverzacija

v nemščini, francosčini, angleščini in italijanščini daje izobražena nemška dama. Naslove prosi na upravo »Nar. dnevnika« pod »Individualni pouk«.

Širite »Narodni Dnevnik«.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—

Gospodinje,

šivilje, krojači, ki nimate časa v skupne tečaje in se želite izobraziti v izdelovanju oblek, za Vas je pouk v popoldanskih ali večernih urah. Pričetak 19. t. m. Izdelovanje krojev! Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19.

Proda se

mlad pes, prava rasa Doberman, čistokrven, z rodomnikom. Poizve se na Rimski cesti št. 5 pri hiš-

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

CENTRALA:

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Gorica, Trst. — AGENCIJA: Logatec.

Se priporoča za vse bančne posle.

Delniška glavica Din 50.000.000 —
Skupne rezerve nad Din 10.000.000 —

Brzojavni naslov: Banka Ljubljana.
Tel. št.: 2261, 2413, 2502 in 2504.